



## Plate-forme Mineurs en exil - Platform Kinderen op de vlucht

Rue du marché aux poulets-- Kiekenmarkt, 30  
1000 Bruxelles – Brussel | Tél. : 02/210.94.91. | Fax : 02/209.61.60  
[www.mineursenexil.be](http://www.mineursenexil.be) - [www.kinderenopdevlucht.be](http://www.kinderenopdevlucht.be)

### INFORMATIE NIEUWE OVEREENKOMST DVZ-FEDASIL OPVANG GEZINNEN ZONDER WETTIG VERBLIJF

VERSIE NOVEMBER 2013

Op 29 maart 2013 sloten de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) en Fedasil een nieuwe overeenkomst<sup>1</sup> af rond de opvang van minderjarigen die met hun gezin zonder wettig verblijf in België wonen. Deze minderjarigen en hun ouders hebben recht op materiële hulp, wat neerkomt op opvang in een federaal opvangcentrum. Het nieuwe akkoord verandert ingrijpend de begeleiding die de opgevangen gezinnen krijgen.

#### Opvang van gezinnen zonder wettig verblijf? Historiek.

Het Grondwettelijk Hof oordeelde in 2003<sup>2</sup> dat de uitsluiting van kinderen zonder wettig verblijf van de maatschappelijke hulpverlening inging tegen België's internationale verplichtingen, met name tegen het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind. De OCMW-wet werd aangepast en sinds 2004 hebben minderjarigen die met hun ouders zonder wettig verblijf in België wonen en waarvoor de ouders niet in hun onderhoud kunnen voorzien recht op materiële hulp.<sup>3</sup> Materiële hulp betekent opvang in een opvangcentrum. De gezinnen moeten deze hulp aanvragen aan het OCMW, dat op zijn beurt onderzoekt doet naar de hulpbehoefendheid van het gezin. Indien het OCMW oordeelt dat aan de voorwaarden voldaan is, verwittigt zij Fedasil. Deze laatste moet de gezinnen opvangen in één van de federale opvangcentra<sup>4</sup>.

In september 2010 sloten Fedasil en de DVZ een samenwerkingsakkoord af dat de begeleiding van de opgevangen gezinnen vastlegde. Deze begeleiding zocht samen met de gezinnen een duurzame oplossing voor hun situatie – ofwel door regularisatie in België, ofwel door terugkeer naar het land van herkomst. Deze begeleiding is nu echter aan de kant gezet door een nieuw akkoord dat de administraties op 29 maart 2013 vastlegden.

#### Wat houdt het nieuwe akkoord in?

Hoewel het akkoord in alle stilte is afgesloten en tot op heden niet publiek gemaakt is, hebben verschillende organisaties het kunnen bemachtigen. We kunnen de volgende veranderingen identificeren:

---

<sup>1</sup> Voluit: *Overeenkomst tussen Fedasil en de Dienst Vreemdelingenzaken betreffende de materiële hulp aan de minderjarige vreemdeling die met zijn ouders illegaal in het Rijk verblijft en die opgevangen wordt overeenkomstig het KB van 24 juni 2004*

<sup>2</sup> Principe arrest 106/2003 van 22 juli 2003 van het toen genoemde Arbitragehof.

<sup>3</sup> Verankerd in art.57§2 van de organieke wet betreffende de OCMWs, ingevoerd krachtens KB van 24 juni 2004

<sup>4</sup> Van 2009 tot 2013 weigerde Fedasil stelselmatig opvang aan gezinnen om redenen van verzadiging van het opvangnetwerk. De gezinnen moesten hun recht op materiële hulp afdwingen via de Arbeidsrechtbank of de Federale Ombudsman. Slechts +-10% van de hulpbehoevende gezinnen deed dit daadwerkelijk. Sinds het OTC Holsbeek bestaat, worden gezinnen stelselmatig opgevangen.

Akkoord september 2010	Akkoord maart 2013
Opvang in een open opvangcentrum van Fedasil	Opvang in het open terugkeercentrum van de Dienst Vreemdelingenzaken (te Holsbeek). Indien geen opvangplaatsen in OTC → opvang in OTP <sup>5</sup>
Begeleiding op twee sporen: evaluatie van verblijfsmogelijkheden (nieuwe aanvraag 9ter/9bis) én begeleiding naar vrijwillige terugkeer	Begeleiding prioritair gericht naar de vrijwillige terugkeer
Begeleiding door Fedasilmedewerkers	Begeleiding door terugkeerconsulent van Fedasil en een coach van de DVZ
Verblijfsaanvraag wordt prioritair behandeld	Hangende verblijfsaanvragen worden prioritair behandeld
Duur opvang afhankelijk van begeleidingstraject (verblijfsaanvraag/voorbereiding terugkeer)	30 dagen opvang (looptijd BGV), verlengbaar in kader van voorbereiding vrijwillige terugkeer (om praktische redenen)
Na negatief antwoord nieuwe/lopende verblijfsaanvraag: 30 dagen tijd om in te tekenen voor vrijwillige terugkeer	/
Indien na deze 30 dagen geen intekening in vrijwillige terugkeer → gedwongen terugkeer (overplaatsing naar terugkeerbewoning)	Na 30 dagen geen verblijf en niet ingetekend voor vrijwillige terugkeer → gedwongen terugkeer (overplaatsing naar terugkeerbewoning)
Vorm : protocolakkoord	Vorm : overeenkomst
Akkoord is publiek gemaakt	Niet publiek gemaakt (o.d.v. 20.11.2013)

NOOT: Hoewel het nieuwe akkoord eind maart afgesloten werd, werd het pas op 13 mei 2013 – met de opening van het open terugkeercentrum in Holsbeek – effectief toegepast. Gezinnen die voordien al in de vroegere tweesporenbegeleiding<sup>6</sup> zaten, blijven in dat kader opgevolgd. Gezinnen die reeds opgevangen waren op basis van de materiële hulp, maar nog niet in de begeleiding waren gestapt, werden overgeplaatst naar het OTC in Holsbeek.

### Een open terugkeercentrum?

Zoals gezegd wordt de materiële hulp in principe aangeboden in een open terugkeercentrum van de DVZ. Momenteel bestaat er één open terugkeercentrum, gelegen in Holsbeek, dat over 100 bedden beschikt. Door de kamerindeling en het feit dat men geen leden van verschillende gezinnen op dezelfde kamer plaatst, worden er in de praktijk 15 tot 20 gezinnen opgevangen, goed voor 70 tot 80 bedden. Indien het OTC volzet is, kunnen de gezinnen opgevangen worden in de open terugkeerplaatsen in de Fedasilcentra.

**De werkgroep « Families in migratie » van het Platform Kinderen op de vlucht verzamelt consequent dossiers en situaties van gezinnen zonder wettig verblijf, waaronder gezinnen die materiële hulp hebben aangevraagd of genieten. Op die manier willen we de praktijk opvolgen, analyseren en terugkoppelen naar het beleid.**

**Indien u vragen hebt of graag een (geanonimiseerd) dossier wilt delen of praktijk signaleren, neem dan gerust contact op met [kinderenopdevlucht@sdj.be](mailto:kinderenopdevlucht@sdj.be) - 02/210.94.91**

<sup>5</sup> Fedasil, 23.09.2013, *Instructie betreffende het terugkeertraject en de toewijzing aan een open terugkeerplaats.*

<sup>6</sup> Voor meer informatie over het protocolakkoord van september 2010, zie: Platform Kinderen op de Vlucht, 2012, *Kritische analyse van de invoering van het samenwerkingsprotocol tussen de Dienst Vreemdelingenzaken en Fedasil met betrekking tot het begeleidingstraject van gezinnen met minderjarigen die onwettig op het grondgebied verblijven en die opgevangen worden krachtens het Koninklijk Besluit van 24 juni 2004*, Platform Kinderen op de Vlucht.